

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียน
ในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายบรรณเชาว์ ทัศนโพธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2530

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ISBN 974 - 567 - 708 - 6
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012999

I10299506

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING SCHOOL FUNCTION
PERFORMANCE OF SCHOOLS UNDER THE COMMUNITY SECONDARY
SCHOOL PROJECT, IN THE NORTHEASTERN REGION

Mr. Banchow Tonpho

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974 - 567 - 708 - 6

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียน
ในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย นายบรรณเชาว์ คุ้มโพธิ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนิกา คุปรักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ กอเกียรติ พงษ์ตะวัน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียน
ในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชื่อผู้ศึกษา นาย บรรณเชาว์ พันโพธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย
ภาควิชา บริหารการศึกษ
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียน ด้านการสอนและอบรมนักเรียน การสอนประชาชน และการบริการชุมชนของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียน ด้านการสอนและอบรมนักเรียน การสอนประชาชน และการบริการชุมชนของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียน ด้านการสอนและอบรมนักเรียน การสอนประชาชน และการบริการชุมชนของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมุติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนทั้งด้านการสอนและอบรมนักเรียน การสอนประชาชน และการบริการชุมชนของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 105 คน และครู 328 คน รวม 433 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ที่มีลักษณะเดียวกัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ทั้ง 3 ด้าน คือ การสอนและอบรมนักเรียน การสอนประชาชน และการบริการชุมชน จำนวน 63 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ทั้ง 3 ด้าน คือ การสอนและอบรมนักเรียน การสอนประชาชน และการบริการชุมชน จำนวน 26 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

แบบสอบถามถูกส่งไป 433 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยได้ 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.75

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าแตกต่างมาตรฐาน-ที (t-test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ

โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท พบว่าโรงเรียนในโครงการปฏิบัติงาน
 ด้านการสอนและอบรมนักเรียนมากกว่าด้านการสอนประชาชน และการบริการชุมชน โดยผู้บริหาร
 และครูโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนในโครงการปฏิบัติงานด้านการสอนและอบรมนักเรียน
 ในระดับมัธยม ปฏิบัติงานด้านการสอนประชาชน และการบริการชุมชนในระดับมัธยม เมื่อพิจารณาแยก
 ตามกลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูต่างมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนในโครงการ
 ปฏิบัติงานด้านการสอน และอบรมนักเรียนในระดับมัธยม ปฏิบัติงานด้านการสอนประชาชน และการ
 บริการชุมชนในระดับมัธยม เช่นเดียวกัน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ
 งานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท พบว่าปัญหาและ
 อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการสอนประชาชนมากกว่าด้านการสอนและอบรมนักเรียน และการ
 บริการชุมชน โดยผู้บริหารและครูโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ
 งานด้านการสอนประชาชนในระดับมัธยม เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการสอนและ
 อบรมนักเรียน และการบริการชุมชนในระดับมัธยม เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่ม
 ผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูต่างมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้าน
 การสอนประชาชนในระดับมัธยม เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการสอนและอบรม
 นักเรียน และการบริการชุมชนในระดับมัธยม เช่นเดียวกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
 ตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบททั้ง 3 ด้านดังกล่าวแล้ว
 ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions of Administrators and Teachers Concerning School
Function Performance of Schools Under the Community
Secondary School Project in the Northeastern Region

Name Mr. Banchow Tonpho

Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya

Department Educational Administration

Academic Year 1986

ABSTRACT

The Purposes of the Study:

1. To study the opinions of school administrators and teachers concerning school function performance -- student education, public education, and community service -- of schools under the Community Secondary School Project in the Northeastern Region.
2. To compare the school administrators' and teachers' opinions concerning school function performance of those schools.
3. To study the opinions of school administrators and teachers concerning problems and obstacles of school function performance of those schools.

Hypothesis;

The opinions among administrators and teachers concerning school function performance -- student education, public education, and community service -- of schools under the Community Secondary School Project in the

Northeastern Region are not different.

Procedures:

The samples used in this research were composed of two groups of persons: 105 school administrators and 328 teachers in schools under the Community Secondary School Project in the Northeastern Region, totaling 433 persons.

The instruments used in this study were two similar questionnaires, each of which consisted of three parts; a check list which asked about the status of the sample population, a rating scale which asked about the performance of the three school functions, and a rating scale which asked about the problems and obstacles of the performance of the three school functions.

Four hundred thirty-three copies of the questionnaire were distributed and three hundred forty-one completed copies (78.75%) were returned. The data were analyzed by using percentages, mathematic means, standard deviations, and the t-test.

Findings;

1. The opinions of school administrators and teachers rated the performance of the school function concerning student education higher than public education and community service. The opinions of the two groups together rated the student education performance at the above average level. The public education and the community service performance were rated at the below average level. When the opinions were considered

by groups, both school administrators and teachers still rated the student education performance at the above average level, the public education and the community service performance at the below average level.

2. The opinions of school administrators and teachers rated the problems and obstacles of the school function performance concerning public education higher than student education and community service. The opinions of the two groups together rated the problems and obstacles of the public education performance at the above average level. The problems and obstacles of student education and community service performance were rated at the below average level. When the opinions were considered by groups, both school administrators and teachers still rated the problems and obstacles of the public education performance at the above average level, the problems and obstacles of the student education and community service performance at the below average level.

3. When the opinions of school administrators and teachers were compared, concerning the performance of the three school functions of schools under the Community Secondary School Project in the Northeastern Region, the t-test showed no statistically significant differences, Thus, the hypothesis was proved.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่าน นับตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุสย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ตลอดจนระยะเวลาที่ทำการวิจัย นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการสอบทฤษฎีให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญนิภา คุณรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ และอาจารย์ กอบกุล พงกษะวัน นอกจากนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านทำการตรวจ แก้ไข และให้ข้อแนะนำเพื่อปรับปรุงจนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. สัจจ อุทรานันท์ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ธนิตา รักษ์พลเมือง ดร. สวัสดิ์ อุกมโธษณ์ อาจารย์ จิตติโส มคฺจรัตน์ อาจารย์ ปรีชา ศิริมาศ อาจารย์ เดวิด มาตรเลี่ยม อาจารย์ วีระพงษ์ ศรีพุทธชินทร์ อาจารย์ สุเมธ กัมโปก อาจารย์ บวร สุวรรณชานา อาจารย์ วินัย บุญสุข อาจารย์ กองสิน สุขทองสา และอาจารย์ สมภร รมโพธิ์ทอง นอกจากนี้ ยังได้รับการอำนวยความสะดวกในการขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย และหนังสือเชิญ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถามจาก อาจารย์ กอบกุล พงกษะวัน เลขาธิการภาควิชา บริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่ธุรการมหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาเป็นอย่างดียิ่ง นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูอาจารย์ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มได้อย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ เรืองชัย ภูถวัลย์ ผู้พิมพ์ นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำและตรวจภาษาอังกฤษในบทคัดย่อจากอาจารย์ Dr. Donald A. Leuschel กวญ

ข้าพเจ้าซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านในครั้งนี้เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

บรรณเชาว์ ทัศนโพธิ์
 เมษายน 2530

บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๙
บทที่ 1 บทนำ	1
ความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมุติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	7
ข้อจำกัดของการวิจัย	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ลำดับขั้นในการวิจัย	10
ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสาร งานวิจัย และวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	12
โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	13
โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท กลุ่มที่ 2	14
หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	17
การสอนและอบรมรวมกันไว้บน	18
การสอนประชาชน	29
การบริหารชุมชน	34
วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	45
สมมุติฐานการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การสร้างแบบสอบถาม	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	53
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของบุคลากรแบบสอบถาม	55
การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	58
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ โรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	80
เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ โรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	91
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	92
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	92
สมมุติฐานการวิจัย	92
วิธีดำเนินการวิจัย	93
สรุปผลการวิจัย	94
การอภิปรายผล	100
ขอเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียน มัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	116
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	119

บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	127
ประวัติผู้เขียน	150

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	51
ตารางที่ 2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ และวุฒิทางการศึกษา	55
ตารางที่ 3	การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ด้านการสอนและอบรมนักเรียน	58
ตารางที่ 4	การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ด้านการสอนประชาชน	68
ตารางที่ 5	การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ด้านการบริการชุมชน	73
ตารางที่ 6	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ด้านการสอนและอบรมนักเรียน	80
ตารางที่ 7	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ด้านการสอนประชาชน	85
ตารางที่ 8	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท ด้านการบริการชุมชน	88
ตารางที่ 9	เปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	91
ตารางที่ 10	เปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท	92

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย